

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Liesbeth aan de Stegge / Martin Wisselink	Datum	2 maart 2026
E-mail	Liesbeth.aan.de.stegge@utrecht.nl / m.wisselink@utrecht.nl	Kenmerk	34058767
Type brief	Aanbiedingsbrief	Onderwerp	Vrijgave ontwerpvisie Utrecht klimaatneutraal
Bijlage(n)	3 (waarvan 2 aangehecht)	Beleidsveld	Energie en klimaat

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Met deze brief informeren wij u over de vrijgave van de ontwerpvisie *Utrecht Klimaatneutraal*, die wij ter inzage leggen voor de stad. Utrecht staat voor een grote klimaatopgave die vrijwel alle beleidsterreinen raakt, terwijl we de afgelopen jaren te maken hadden met ingrijpende externe ontwikkelingen zoals de energiecrisis, netcongestie en veranderend nationaal en Europees beleid. De les die we uit afgelopen jaren trekken, en die richtinggevend is voor het Utrechtse klimaatbeleid, is dat we het ons niet kunnen permitteren om niets te doen, maar ook niet alles tegelijkertijd kunnen.

Het klimaat verandert en dat raakt de leefbaarheid van Utrecht direct. We zien dat een omslag nodig is. Met een duidelijke en haalbare klimaatvisie laten we zien welke koers nodig is om Utrecht richting 2050 leefbaar en klimaatneutraal te maken. Binnen de grenzen van de planeet, met minder uitstoot van broeikasgassen en zonder vervuiling, verspilling en roofbouw.

Daarom leggen wij nu een ontwerpklimatevisie voor die ambitie en realisme verbindt. Deze visie moet meer richting geven aan het bestaande beleid, brengt meer samenhang aan en maakt explicieter waar keuzes en dilemma's zitten. Met de terinzagelegging nodigen wij bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en partners uit om hun zienswijzen te geven. Die input gebruiken we om de ontwerpvisie verder te versterken.

In deze brief nemen wij u mee in waarom een klimaatvisie nodig is en hoe deze tot stand is gekomen. We lichten de hoofdlijnen van de ontwerpvisie en het vervolgproces toe. Daarnaast staan we stil bij wat er nu gebeurt op het gebied van klimaat in de stad én waar er spanning zit.

Totstandkoming van de klimaatvisie

Liever hadden wij deze ontwerpvisie eerder met u gedeeld. Beleidswijzigingen vanuit het vorige kabinet en ontwikkelingen in Europa zorgden echter voor onzekerheid. Daarbij hebben we prioriteit

gegeven aan het uitvoeren van maatregelen en is veel tijd gaan zitten in ontwikkelingen die ons overkwamen, zoals de energiecrisis en netcongestie.

Belangrijker nog: bij de opstelling van de visie realiseerden wij ons dat de ambitie waarmee we startten — een palet van beleidsopties waar u als raad uit zou kunnen kiezen — door capaciteitsvragen, externe ontwikkelingen en het feit dat klimaatbeleid alle beleidsterreinen raakt, niet realistisch is. Dat inzicht vormt een belangrijk uitgangspunt van het Utrechtse klimaatbeleid: we moeten realistisch zijn dat we ons niet kunnen veroorloven niets te doen, maar ook realistisch dat we niet alles tegelijkertijd kunnen.

We willen een klimaatvisie met zowel de noodzakelijke ambitie, maar ook met voldoende realisme, binnen de beschikbare middelen en tijd. Er ligt nu een klimaatvisie die meer richting geeft aan het huidige beleid en zorgt voor meer integraliteit. Daarmee is het gelukt een ontwerpvisie op te stellen die voldoende basis heeft om ter inzage aan de stad voor te leggen. Bewoners, bedrijven en partners krijgen zes weken de tijd om hun reactie te geven. En specifieke doelgroepen als jongeren en bedrijven zullen we in deze periode ook actief benaderen (via het Klimaatpanel en onze contacten bij het Energieloket en het ROM). Wij verwachten dat de reacties input geven om de visie verder te versterken en er nog meer een gezamenlijke visie van te maken. Deze input geven we, samen met een reactie daarop en de ontwerpvisie, mee aan het nieuwe college van B&W. Daarnaast wordt, op relevante beleidsterreinen maatregelen een ambtelijk overdrachtdossier opgesteld, zodat ook die betrokken kan worden bij de keuzes van het nieuwe college en de nieuwe raad.

Karakter van de visie

Deze klimaatvisie wordt onderdeel van de omgevingsvisie. We hebben ervoor gekozen de klimaatvisie te schrijven op visieniveau, passend bij de afgesproken [Standaard voor de beleidscyclus](#). Hierdoor hebben we geen invulling gegeven aan de in de startnotitie (in 2023 vastgesteld door de raad) aangekondigde 'draaiknoppen' per maatregel (effect, kosten, uitvoering, impact en draagvlak). Ook kijken de transitiepaden in de ontwerpvisie af van de startnotitie. De uitwerking van de visie in beleid en uitvoering, volgt afhankelijk van besluitvorming in de nieuwe raadsperiode.

De transitiepaden luchtkwaliteit en circulaire economie worden minder uitgebreid behandeld omdat deze inmiddels in afzonderlijke beleidsnota's zijn uitgewerkt ([Gezonde lucht voor iedereen](#) en ['Utrecht Circulair'](#)). De transitiepaden (voedsel)consumptie en sectoren hebben een andere vorm gekregen, passend bij de invloedssfeer die we als gemeente hebben op deze onderwerpen. Daarnaast zijn transitiepaden voor openbare ruimte en nieuwbouw toegevoegd, omdat deze van belang zijn voor een klimaatneutrale stad.

Hebben we de afgelopen jaren zonder klimaatvisie niets gedaan? Zeker wel. Op uiteenlopende beleidsterreinen is klimaat direct of indirect verankerd. Dit is terug te lezen in de transitiepaden in de visie en in de concrete voorbeelden onderaan deze brief. Ook is dit zichtbaar in de verwerking van moties en amendementen van uw raad.

Noodzaak en keuzes

Er is geen twijfel over de noodzaak: als gemeente zetten wij in op klimaatneutraal worden, gezien klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit en toenemende vervuiling. Tegelijk is extra inzet nodig. Op meerdere beleidsterreinen moeten nog concrete keuzes worden gemaakt, in tempo en financiële consequenties. En moet de integraliteit worden versterkt. Dat doen wij uit overtuiging én omdat inzet op klimaat is verankerd in (inter)nationale wetgeving en afspraken. De politieke ruimte zit in tempo, maatregelen en middelen. Wij kiezen voor een realistisch klimaatbeleid: realistisch in timing en middelen, en realistisch in de erkenning dat actie nodig is en soms vraagt om lastige keuzes, die we zorgvuldig en transparant afwegen.

We zien dat een omslag nodig is om Utrecht klimaatneutraal en leefbaar te houden. Veel Utrechters maken zich zorgen over klimaatverandering, een signaal dat bijvoorbeeld terugkomt in het Utrechtse bewonerspanel ([Klimaatverandering & CO₂-reductie](#), juli 2024). Internationaal onderzoek laat zien dat niets doen duurder is. Utrecht moet een stad zijn met voldoende groen, gezonde lucht, duurzame energie, hergebruik van materialen en een leefomgeving die bestand is tegen hitte, wateroverlast en extremere weersomstandigheden.

Overkoepelende ambitie

In de klimaatvisie leggen we vast waar we als stad willen staan in 2050, welke uitgangspunten we hanteren en welke transitiepaden we bewandelen. We geven daarmee richting en focus in de klimaatopgave. Onze visie is ambitieus en realistisch, dat vertaalt zich in onze samenwerking met partners in de stad en ook voor onze eigen organisatie. Onze overkoepelende ambitie verbindt de verschillende beleidsterreinen om samen een bijdrage te leveren aan een klimaatneutrale stad. Inzet op klimaat gaat namelijk iedereen aan, van het verduurzamen van panden tot wat we vragen van onze sociale samenwerkingspartners. Daarvoor gaan we ook met de stad in gesprek. Om onze ambities te halen stellen we in de ontwerp-klimaatvisie ook voor dit in de gemeentelijke organisatie te bestendigen: dat klimaat onderdeel is van wat we doen voor en met de stad. En dat klimaat zorgvuldig wordt meegewogen in onze besluitvorming.

Historie van de klimaatvisie

In het [coalitieakkoord 2022–2026](#) “Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat” staat hoe belangrijk we actie op de klimaatcrisis vinden: “Wat we de komende 50 jaar doen, zal nog duizenden jaren effect hebben en wat we zeker weten is dat het niet vanzelf goed komt. Wij voelen daarom de verantwoordelijkheid om het onderste uit de kan te halen.” Dat we Klimaat ook in beleid serieus nemen, is ook terug te zien in [Utrecht Dichtbij, de tienminutenstad, Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 \(2021\)](#).

In december 2023 heeft uw raad ingestemd met de ‘[Startnotitie klimaatvisie](#)’. Daarin staat de ambitie dat Utrecht zo snel mogelijk en uiterlijk in 2050 klimaatneutraal is en dat we broeikasgassen op een eerlijke en inclusieve manier reduceren. Maar ook dat we de grens opzoeken van wat maatschappelijk aanvaardbaar en betaalbaar is. Centraal staat ook dat er sprake is van een transitie die we samen met de stad aangaan. In lijn met deze klimaatvisie gaan we ook een strategische samenwerking aan met het Europese programma ‘100 Climate Neutral Cities’.

Ontwerpvisie Utrecht Klimaatneutraal

Klimaatneutraal in 2050

In 2050 is Utrecht een klimaatneutrale stad. We zijn daarmee een stad in balans met de aarde en onze (sociale) omgeving: we blijven met ons gebruik binnen de planetaire grenzen en doen dat in een sociale en verbonden samenleving. Utrecht is een prettige stad om in te wonen, verblijven en werken. Er is voldoende groen, gezonde lucht en stilte. De stad is schoon, welvarend en duurzaam. Warmte en elektriciteit voor gebouwen en vervoer zijn groen opgewekt, gebruikte grondstoffen en materialen kunnen oneindig hergebruikt worden en er is geen verspilling. Iedereen kan meedoen en daaraan bijdragen.

Uitgangspunten visie

1. We doen het samen. Een klimaatneutraal Utrecht maken we samen met inwoners, organisaties en bedrijven. Maar ook met de regio, provincie, Rijk en Europa.
2. Inclusief en rechtvaardig. Klimaatverandering en klimaatbeleid mogen de kansenongelijkheid niet vergroten. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten, en de vervuiler betaalt.

3. Acceptabele kosten en impact. Inzet voor klimaat schuurt soms en we willen daarmee de grenzen opzoeken. Hiervoor is nodig dat deze grenzen zichtbaar zijn zodat we ze goed kunnen wegen. Waarbij we weten: niets doen is duurder.
4. Cirkel van invloed. Waar we veel over te zeggen hebben, zoals onze eigen gemeentelijke organisatie, stellen we ambitieuze doelen zodat we het goede voorbeeld geven. Hebben we minder zeggenschap, maar zien we wel dat er iets nodig is, dan stimuleren we onze partners en bewoners tot stappen.
5. Minder energie- en grondstoffenverbruik. Voor een klimaatneutraal Utrecht moeten we dingen echt anders doen. We kijken in eerste plaats waar het gebruik van grondstoffen en energie minder kan. En stellen daarmee actie niet uit omdat er eventueel technologische oplossingen komen.
6. Aansluiten bij huidig beleid. Deze visie is een paraplu en richtlijn voor toekomstig beleid. In deze visie benoemen we wat er al ligt en wat er met de kennis van nu (aanvullend) nodig is.

Transitiepaden

Klimaatverandering en verminderen van broeikasgassen raken vrijwel alle sectoren in de stad. Ook zijn er veel raakvlakken tussen de sectoren én met andere beleidsdoelen van de gemeente. Om overzicht te houden voor onszelf en voor bewoners en ondernemers in de stad, werken we zoveel mogelijk langs de volgende transitiepaden: eigen organisatie, nieuwbouw, mobiliteit, elektriciteit en warmte, openbare ruimte, circulair, economie en klimaatallianties.

Monitoring

In juni 2025 zijn we gestart met het in kaart brengen van de broeikasgasemissies van onze stad, inclusief die van onze eigen organisatie. Op basis van landelijke ontwikkelingen, vastgesteld lokaal beleid en de Utrechtse bevolkingsontwikkelingen, krijgen we inzicht in hoe de emissies zich richting 2050 ontwikkelen. Met deze gegevens kunnen we zien welke opgave er nog voor ons ligt en of we op de goede weg zijn.

Financiën

De klimaatvisie beschrijft de inhoudelijke koers en de transitie die nodig is om de klimaatdoelen van de stad te bereiken. De mate waarin deze transitie daadwerkelijk kan worden gerealiseerd, is afhankelijk van toekomstige bestuurlijke keuzes over organisatie, capaciteit en middelen.

Samen stad maken

We werken volgens het principe "Samen stad maken". Tijdens het opstellen van de ontwerpvisie *Utrecht Klimaatneutraal* voerden we diverse peilingen uit. Onder andere via het Utrechts bewonerspanel, (juli 2024) het [denk-mee-over-het-klimaat Klimaatpanel](#), een [online enquête via DenkMee](#), straatinterviews en een netwerkbijeenkomst. Utrechtse jongeren werden betrokken via een traject van [Speaking Minds](#). Hiermee geven we uitvoering aan [Motie 445 Betrekken van 'unusual suspects' bij uitwerking van de klimaatvisie](#) en (gedeeltelijk) aan [Amendement 109 Klimaatvisie heeft baat bij draagvlak](#). De peilingen en gesprekken gaven ons informatie over welke typen maatregelen op het meeste draagvlak kunnen rekenen, wat bewoners en bedrijven helpt een stapje extra te doen en welke rol wij hierin kunnen spelen. Na het vaststellen van de visie *Utrecht Klimaatneutraal* werken we samen met de stad aan het verder vormgeven van onze ambities. (juli 2024) het [denk-mee-over-het-klimaat Klimaatpanel](#), een [online enquête via DenkMee](#), straatinterviews en een netwerkbijeenkomst. Utrechtse jongeren werden betrokken via een traject van [Speaking Minds](#). Hiermee geven we uitvoering aan [Motie 445 Betrekken van 'unusual suspects' bij uitwerking van de klimaatvisie](#) en (gedeeltelijk) aan [Amendement 109 Klimaatvisie heeft baat bij draagvlak](#). De peilingen en gesprekken gaven ons informatie over welke typen maatregelen op het meeste draagvlak kunnen rekenen, wat bewoners en bedrijven helpt een stapje extra te doen en welke rol wij hierin kunnen spelen. Na het vaststellen van de visie *Utrecht Klimaatneutraal* werken we samen met de stad aan het verder vormgeven van onze ambities.

Daar waar het schuurt

We staan soms voor lastige keuzes, keuzes die op gespannen voet staan met onze klimaatambities. De groei van de stad betekent een woningbouwopgave, die grote impact heeft op onze CO₂uitstoot. Niet alleen de bouw, maar ook het in gebruik nemen van de nieuwe woningen betekent meer uitstoot, evenals het consumentisme en vervoer van de nieuwe bewoners. En vanwege netcongestie zetten we (gelukkig tijdelijk) (diesel)generatoren in. Tegelijk stimuleren we emissieloos bouwen en andere klimaatvriendelijke maatregelen, maar generatoren inzetten is uiteraard niet in lijn met de klimaatvisie. Het schuurt soms ook bij onze subsidies, zoals voor isoleren. Gaan die wel voldoende naar de groep woningeigenaren die de maatregelen het hardst nodig hebben? Die groep goed bereiken blijft een uitdaging.

Deze lastige keuzes willen we graag meer inzichtelijk maken, om het bewustzijn daarover te vergroten en transparante afwegingen te maken (en te compenseren waar mogelijk). Klimaat is bij uitstek een opgave die overal in verweven moet zijn. We werken er dan ook aan in beleidskeuzes, maar ook in de verschillende onderdelen van de organisatie, van inkoop tot voedsel tot vastgoed. Uitgangspunt is dat we klimaat in besluitvorming meewegen. De 'in all policies' gedachte staat centraal, zoals we ook werken aan bijvoorbeeld 'health in all policies', bij "samen stad maken" en inclusiviteit.

Inspraak ontwerpvisie en vervolgproces

De ter inzagelegging van de ontwerpvisie Utrecht Klimaatneutraal is een formele stap in het proces om tot een klimaatvisie te komen waarover u kunt besluiten. Het is voor iedereen in de stad mogelijk om binnen een periode van zes weken (2 maart tot en met 13 april 2026) een zienswijze in te dienen op de ontwerpvisie. Op onze website staat beschreven op welke manieren dit kan (www.utrecht.nl/klimaatneutraal). Via onder andere de gemeentelijke communicatiekanalen brengen wij de ontwerpvisie en de ter inzagelegging onder de aandacht.

Op dinsdag 31 maart 2026 is er van 18:00 uur tot 21:00 uur een inloopavond in het Stadskantoor, waar geïnteresseerde Utrechters terecht kunnen voor informatie of met vragen over de ontwerpvisie. Vanzelfsprekend bent u ook van harte uitgenodigd voor deze avond.

De visie inclusief de verwerking van de bijdragen van indieners, wordt na afronding van deze procedure ter besluitvorming voorgelegd aan het nieuw te vormen college.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlage 1: Er gebeurt al veel goeds

Graag benadrukken we dat we niet op nul beginnen. Er wordt al veel gedaan, door inwoners, ondernemers, organisaties en vanuit onszelf. Onderstaand een greep uit wat er op het gebied van klimaat is bereikt de afgelopen jaren:

- Verouderde **dieselmachines** worden geweerd op Utrechtse bouwplaatsen. Als eerste gemeente in Nederland stelt Utrecht gerichte emissie-eisen aan motoren van mobiele werktuigen bij vergunningsaanvragen. We hebben hiervoor een [beleidsregel 'Emissiereductieplicht \(stikstof\) bij bouw- en sloopwerkzaamheden'](#) vastgesteld. We hebben een routekaart om duidelijkheid te scheppen over de eisen, waarbij we de lat hoog leggen maar ook kijken naar wat er beschikbaar en mogelijk is in de markt. In 2024 en 2025 zijn de eerste projecten en contracten aanbesteed en uitgevoerd met daarin eisen rondom uitstootvrij bouwen. Een voorbeeld is het project 'rioolvervanging Omloop' in Zuilen met 55% Zero Emissie-inzet van machines (onder meer wakkerstampers en graafmachines) en transport (E-trucks). De herinrichting van de Lange Juffersteeg (2024) is zelfs 100% Zero Emissie uitgevoerd, met alleen maar elektrische werktuigen.
- We passen de aanbevelingen uit het [Convenant Toekomstbestendig Bouwen](#) toe in de selectieleidraden van tenders (aanbestedingen). Partijen die circulair bouwen, scoren hoger dan partijen die dat niet doen, en maken zo een grotere kans om een tender te winnen. Het convenant biedt handvatten om criteria te selecteren met bijpassende prestatieniveaus op brons, zilver, en goud. Dat integreren we in onze tenders, maar altijd wel met maatwerk. Een mooi voorbeeld is de selectie van Oopen op het Jaarbeursplein. Daar zit veel circulair biobased materiaalgebruik in, en het gebouw is 'Paris Proof': oftewel, de materiaalgebonden CO₂-uitstoot is laag genoeg om binnen de grenswaarden van de Parijsakkoorden te blijven.
- In ons **inkoopbeleid** sturen we via het uitvoeringsprogramma [Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkoop](#) al enkele jaren op maatschappelijke meerwaarde zoals klimaat. We hebben bij meerdere inkooptrajecten diensten en projecten duurzamer aan kunnen besteden. Zoals bij de ontwerpfase van de Maliebaan in 2024, waar we een CO₂-reductie van 112 ton hadden door duurzame maatregelen op een deel van het project toe te passen.
- Met als basis het [Mobiliteitsplan 2040](#) zet Utrecht in op een **mobilitéitstransitie**. We richten de stad steeds meer in zodat duurzamere vormen van mobiliteit aantrekkelijk worden. Vanuit de beleidsnota Voetganger maken we lopen voor iedereen vanzelfsprekender en beter mogelijk. We verbeteren het fietsnetwerk. We verminderen stapsgewijs het aantal parkeerplekken. We voeren geleidelijk betaald parkeren in op steeds meer plekken in de stad, waarbij U-pashouders een deel van de parkeerkosten terug kunnen vragen en er kortingsregelingen zijn voor medewerkers van onderwijs en politie en voor thuiszorg en mantelzorg.
- We werken aan aanbod voor **deelmobiliteit** bij invoering betaald parkeren. Utrecht doet al jaren mee in de voorhoede op het gebied van deelmobiliteit. We organiseren fietslessen op scholen en in de wijken. En we maken zogenaamde 'fietsdeals' mogelijk waarbij U-pashouders voor 30 euro een opgeknapte tweedehands fiets, inclusief een jaar lang onderhoud, kunnen aanschaffen. Ook het autodelen zonder tussenkomst van een commerciële partij moedigen we aan. Zo is het [sinds zomer 2025](#) mogelijk om als groep bewoners een parkeervergunning aan te vragen voor het delen van vervoermiddelen. We werken nog uit hoe we deze initiatieven verder kunnen ondersteunen.
- Met het invoeren van de nul-emissiezone voor stadsdistributie (bestelauto's en vrachtverkeer) gaan we (gefaseerd) op weg naar **uitstootloze distributie**. We faciliteren de transitie naar elektrisch vervoer door in de hele stad laadpalen te plaatsen.
- We zien dat een groeiende groep bewoners **isoleert**, en gebruikmaakt van professioneel advies en subsidies. We sturen hierop vanuit het [energieplan](#). Dat doen we door steeds actiever op bewoners af te stappen, in buurten waar besparingspotentieel is, zich onderhoudsmomenten aandienen en waar actieve buurtbewoners zijn.

- **Woningcorporaties** renoveren momenteel hun slechtst geïsoleerde bezit. Dat gaat om woningen met een E, F, of G label. Conform landelijk afspraken hebben zij daarvoor tot 2029. Dit betreft een enorme opgave, waarvoor ze goed op koers liggen.
- Er is gestart met de bouw van een grote **collectieve WKO** (warmte- en koudeopslaginstallatie) bij Utrecht Science Park. Met deze installatie wordt een groot deel van de gebouwen op het terrein straks duurzaam verwarmd én gekoeld. In Overvecht staat de grootste warmtepomp van Nederland. Deze staat op het terrein van de Waterzuivering Utrechts. Het gezuiverde afvalwater levert warmte aan 20.000 woningen in Utrecht en Nieuwegein.
- Utrecht was de **eerste bi-directionele stad** van de wereld. Het gaat hier om een grootschalig "vehicle-to-grid" deelservice. Dankzij dit netwerk kunnen elektrische voertuigen energie opslaan uit zonnepanelen en dit weer terugleveren aan het lokale net tijdens piekuren, zodat duurzame energie continue beschikbaar is. Het project combineert een deelautodienst met geavanceerde technologie, om het lokale energienetwerk in balans te houden en tegelijkertijd de transitie naar duurzame stedelijke mobiliteit te ondersteunen.
- Het stadhuis van Utrecht is een inspiratievoorbeeld van hoe een **monument** duurzaam kan worden gemaakt. Die verduurzaming is bereikt door een combinatie van maatregelen, die zorgvuldig zijn afgestemd op het monument, zoals isolatie, monumentaal glas, een balansventilatiesysteem, zonnepanelen en een zonnewarmtesysteem.
- Utrecht scoort hoog ten opzichte van de rest van Nederland met **zonnepanelen** op daken. Het gaat om zonnestroominstallaties op ongeveer 40% van de daken. Met name de daken van woningen zijn goed belegd.
- We zetten in op **klimaatadaptatie** en **groen**. We vergroenen groenarme wijken als Rivierenwijk en Noordwest. We vergroenen schoolpleinen en daken met gemeentelijke subsidie, maar planten ook bomen op semi-openbare terreinen. We delen zaailingen uit aan inwoners. Daarnaast stimuleren we onze inwoners om te vergroenen, dit doen we via partijen als Utrecht Natuurlijk, Samen Zullen Groen, Buurnatuur030 en zelfbeheerprojecten. We doen actief mee aan de actie NK Tegelwippen. Utrecht kreeg voor de 437.467 gewipte tegels dit jaar de Gouden Tegel. We hebben ook een lokaal [hitteplan](#), een protocol voor de lokale aanpak om de gezondheidsgevolgen van hitte bij extreme en aanhoudende hitte te beperken. Hiermee hebben we aandacht voor inwoners die kwetsbaar zijn voor hitte, en ook voor dieren.
- De gemeente Utrecht is dit jaar gestart met programma [Toekomstproof Ondernemen](#). Met dit programma helpen we ondernemers om stappen te zetten in de verduurzaming van hun bedrijf. In oktober 2025 zijn de eerste sessies geweest over groene energie en circulaire economie.
- In 2024 hebben we een **CO₂-reductiemethode** getest in [een pilot](#) voor het verduurzamen van ons eigen vastgoed. Als gemeente kunnen we de maatschappelijke kosten van klimaatschade als gevolg van CO₂-uitstoot meewegen in onze investeringen. De resultaten van de pilot tonen aan dat deze methode ook voor de gemeente een effectieve manier is om investeringen in verduurzaming af te wegen en te onderbouwen. In drie pilotgebouwen wordt daardoor jaarlijks afgerond 49 ton minder CO₂ uitgestoten.
- In de **woonwijk** Rijnvliet zien we dat mens en natuur meer met elkaar zijn verweven. Het openbaar groen staat vol met notenbomen, bessenstruiken en ander eetbaar groen, wat ook mensen samenbrengt.
- We werken samen met ondernemers en initiatiefnemers aan een **circulaire stad**. Voorbeelden zijn de [15 Repair Cafe's](#) waar vrijwilligers inwoners helpen met reparatie van spullen die kapot zijn. Het gemeentelijke grondstoffendepot in Lage Weide waar we materialen opslaan uit de openbare ruimte die geschikt zijn voor hergebruik. Het [Hof van Cartesius](#) waar makers redeneren en werken vanuit grondstoffen en circulaire ketens bouwen. En de bouw van twee Upcyclecentra waar we huishoudelijke reststromen gaan hergebruiken (de eerste is recent geopend).
- We geven **circulair bouwen** in alle tenders aandacht, waardoor bij de nieuwbouw van woningen heel veel minder materiaalgebonden CO₂-uitstoot ontstaat. Een voorbeeld is het project Wildgroei in Haarrijn, dat voor meer dan 50% met circulaire materialen gebouwd wordt.

Bijlage 2 moties

A109 <u>Klimaatvisie heeft baat bij draagvlak</u>	
Status, datum	Aangenomen, 7 december 2023 (raadsbesluit Startnotitie)
Verwerking	Door middel van peilingen hebben we breed inzicht gekregen in de houding van Utrechters over klimaatverandering, het draagvlak voor toekomstige beperkende maatregelen, hun eigen rol hierin en de rol van de gemeente. Dit hebben we op verschillende manieren gedaan (zie ook kopje Samen stad maken met Utrechters in deze raadsbrief). In de visie hebben we geen indicatoren opgenomen. Eén van de uitgangspunten van de klimaatvisie is rechtvaardigheid en het ongelijk investeren voor gelijke kansen. In de transitiepaden komt dit ook zichtbaar terug. Ook in nieuw beleid nemen we draagvlak mee in de ontwikkeling en besluitvorming.
Kosten	Dit leidt niet tot een kostenpost.”. Peilen van draagvlak voor maatregelen is onderdeel van het reguliere werk.

M456 <u>Klimaatvisie die ongelijkheid tegengaat</u>	
Status, datum	Aangenomen, 7 december 2023 (raadsbesluit startnotitie)
Verwerking	In de ontwerpvisie is een van de uitgangspunten ‘rechtvaardige maatregelen’. Dit is in lijn met het uitvoeringsprogramma Ongelijk investeren voor gelijke kansen, en verschillende methodieken en handvatten. Van individuele maatregelen kan vervolgens in beeld gebracht worden of het mogelijk is om groepen te compenseren voor eventuele negatieve effecten van de maatregel en wat de kosten hiervoor zijn.
Kosten	Compensatie van negatieve effecten van maatregelen kan tot extra kosten leiden. We brengen deze kosten in beeld bij de besluitvorming over afzonderlijke maatregelen.

M444 <u>Utrecht pioniert in onderzoek naar scope 3 emissies</u>	
Status, datum	Overgenomen met duiding, 7 december 2023 (raadsbesluit startnotitie) Duiding: We gaan ons best doen om de scope 3 emissies in kaart te brengen. We weten dat het tijd en geld kost en dat een deel van het inzicht ook nog zal ontbreken. We zullen rapporteren over waar we staan in de eerste stukken en tevens zeggen wat er nog nodig is aan tijd en geld om daar nog een stap verder in te komen.
Verwerking	We brengen de emissies van zowel de gemeentelijke organisatie als van de stad in kaart. Binnen de analyse van de gemeentelijke organisatie doen we naast scope 1 en 2 ook een uitspraak over scope 3 emissies. Voor de analyse van de voetafdruk van de stad ligt dat ingewikkelder. In lijn met de klimaatdoelstellingen van het klimaatakkoord – die alleen scope 1 en 2 betreffen – brengen we momenteel alleen scope 1 en 2 in kaart. Hiervan is een goed beeld te geven op basis van de beschikbare data. Dat soort data is er voor de stad niet voor scope 3. In de ontwerpvisie hebben we de indirecte uitstoot van de voedingsmiddelenindustrie, de gezondheidszorg en het bankwezen opgenomen.

	We hebben daarvoor gebruik gemaakt van een onderzoek van het CBS uit 2024, waarin scope 3 van Nederlandse bedrijfstakken in kaart is gebracht. Voor (grote) bedrijven met milieubelastende activiteit én met een hoog energiegebruik geldt de energiebesparingsplicht. Afhankelijk van het energieverbruik geldt een informatieplicht, onderzoeksplicht en/of een energiebesparingsplicht. We hebben geen onderzoek uitgevoerd naar scope 3 emissies van individuele Utrechtse bedrijven. Het is voor de gemeente alleen mogelijk om de scope 3 emissies van individuele bedrijven in kaart te brengen als hierover openbare informatie beschikbaar is (voorbeeld UMC). We kunnen als gemeente niet afdwingen dat bedrijven openheid geven over hun scope 3 emissies. Overigens zijn grote bedrijven en organisaties van openbaar belang vanaf 2024 verplicht om te rapporteren over hun duurzaamheid, waaronder hun CO₂-uitstoot (de Europese richtlijn: Corporate Sustainability Reporting Directive). Voor Utrechtse bedrijven die onder de richtlijn vallen kunnen we vanaf dit jaar gebruik maken van deze openbare duurzaamheidsrapportages om inzicht te krijgen in hun (scope 3) CO₂-uitstoot. De afgelopen periode hebben we beleidsmatig al meerdere stappen gezet om emissies in de stad te reduceren (bijv. bouw en stadslogistiek). Een van de uitgangspunten van ons beleid is voorspelbaarheid. We kiezen er daarom voor om op dit moment geen verdere uitvoering te geven aan deze motie. Nb 1: Rijks- en/of Europees beleid is het meest effectief om emissies (zowel scope 1, 2 en 3) van bedrijven naar beneden te brengen. We zetten als gemeente lobby in om dit op de agenda te zetten. Nb 2: een emissiecijfer zegt niet alles. Er is een breder debat nodig welke emissies we als gemeente of maatschappij wel en niet wenselijk vinden. Bijvoorbeeld hoe om te gaan met hoge emissies in de energiesector, zorgsector en het onderwijs: sectoren die een belangrijke 'nutsfunctie' hebben voor de maatschappij.
Kosten	Niet van toepassing.

M449 [Gemeentelijke desinvestering in fossiele bedrijven](#)

Status, datum	Overgenomen met duiding, 7 december 2023 (raadsbesluit startnotitie) Duiding: We willen echt naar onszelf te kijken als organisatie en naar het bedrijfsleven in de stad. We brengen het in kaart en zullen iets zeggen over wat we ermee gaan doen.
Reeds gedaan	We hebben verschillende samenwerkingsverbanden met bedrijven, o.a. via inkoop, subsidies en allianties. Hieronder op hoofdlijnen de uitkomst van een inventarisatie van samenwerkingen met fossiele bedrijven. - Inkoop: hier hebben met name aannemers, die werk in de openbare ruimte of beheer en onderhoud van maatschappelijk vastgoed uitvoeren, een link met de fossiele industrie (voor hun materiaal en materieel). Bij de keuze voor een aannemer passen we de uitgangspunten van Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkoop toe, maken we gebruik van de Milieukostenindicator, inkooppeisen t.a.v. Schoon en Emissieloos bouwen en de CO₂-prestatieladder. Op deze manier weegt klimaatimpact mee in de keuze voor een aannemer. - Subsidies: we verstrekken geen subsidies aan fossiele bedrijven (bron: subsidiestaat bij de programmabegroting).

	- Verbonden partijen: we hebben geen financieel én bestuurlijk belang in fossiele bedrijven (bron: paragraaf Verbonden Partijen in de programmabegroting) - Overige samenwerkingen: we hebben diverse samenwerkingen met bedrijven die onder de definitie vallen van aan fossiel bedrijf, zoals gehanteerd in de motie. Enkele voorbeelden hiervan zijn: -Innovatie: samenwerking met o.a. Renault Group (autofabrikant) om bi-directioneel laden mogelijk te maken. -Publiek private samenwerkingen bij o.a. gebiedsontwikkeling: o.a. met beleggers die (ook) beleggen in de fossiele industrie. We hebben op meerdere manieren aandacht voor het afbouwen van samenwerkingen met fossiele bedrijven. Zo zetten we bijvoorbeeld via onze inkoopbeisen in op het reduceren van de klimaatimpact en kiezen we er bij het publiek warmtebedrijf voor om niet met EBN in zee te gaan (n.a.v. M550).
Kosten	n.v.t.

M447 Maak klimaatdoelen meetbaar	
Status, datum	Overgenomen met duiding, 7 december 2023 (raadsbesluit startnotitie) Duiding: In samenspel tussen visie en beleidsnota eerst vaststellen wat we bereid zijn te doen en daar dan doelen op baseren.
Verwerking:	In de ontwerpvisie is de ambitie opgenomen om in 2050 klimaatneutraal te zijn. We voeren een nulmeting uit om te zien waar we nu staan.. Als gemeente hebben we invloed, maar er zijn ook vele factoren waar we als gemeente minder zeggenschap op hebben. Denk aan Rijksbeleid, Europees beleid en gedrag van inwoners en bedrijven. Het is daarom niet mogelijk om een directe relatie te leggen tussen de gemeentelijke inspanningen en de CO ₂ -uitstoot in de stad. We zien het bijdragen aan deze ambitie dan ook als een inspanningsverplichting. Waar we kunnen – vanuit eigen beleid – sturen we op reductie. We monitoren de CO ₂ -reductie via de landelijke klimaatmonitor, die uit te splitsen zijn naar gemeentelijk niveau. Op basis van deze monitoring kan gekozen worden om bij te sturen en/of doelen en ambities bij te stellen.
Kosten	De kosten van de nulmeting zijn gedekt uit de beschikbare incidentele middelen.

M452 Inhoudelijke onderzoeksvragen waar de klimaatvisie op in moet gaan	
Status, datum	Overgenomen, 7 december 2023 (raadsbesluit startnotitie)
Reeds gedaan	a. In de visie hebben we huidige trends meegenomen. De meest relevante zijn genoemd bij het hoofdstuk over klimaatallianties (waaronder de plannen van Eneco, trends op het gebied van circulaire economie en allerlei samenwerkingsverbanden die er al zijn). Bronnen die hierbij geraadpleegd zijn o.a. CBS, onderzoek naar gedrag en maatschappelijke opinie (op basis van landelijke cijfers), provinciaal beleid en Rijksbeleid. Technologische trends die nog in de kinderschoenen staan (zoals het toepassen van energie uit waterstof en het afvangen van CO₂) hebben we buiten beschouwing gelaten. Een uitgangspunt van de visie is ook dat we inzetten om minder energie- en grondstoffenverbruik en niet leunen op beloften van nog te ontwikkelen technologie. b. Een ander uitgangspunt van de visie is de cirkel van invloed die we als gemeente hebben. Dit geeft een duidelijk beeld waar we als gemeente direct zeggenschap op hebben en direct op kunnen sturen. Op de onderwerpen waar we minder zeggenschap over hebben, hebben we een inspanningsverplichting

	(zoals lobby, stimuleren, faciliteren), maar kunnen we minder sturen op het resultaat. c en d. Dit is te gedetailleerd voor een visie en komt terug in de beleidsstukken en andere nota's. En vraagt ook maatwerk per onderdeel.
Kosten	N.v.t.

M419 <u>Ook in de P&C-cyclus sturen op klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen</u>	
Status, datum	Overgenomen, Raad PB23
Reeds gedaan	De uitvoering van de visie Utrecht klimaatneutraal vindt grotendeels plaats in de bestaande beleidsvelden en programma's. Zoals het programma Levendige en gezonde stad (verduurzaming van ons eigen vastgoed), programma Klimaatvriendelijke stad (energietransitie) en het programma Duurzame bereikbaarheid (schone mobiliteit). Conform het raamwerk Sturen en Verantwoorden leggen we verantwoording af in de beleidscyclus en de begrotingscyclus van de betreffende beleidsvelden en programma's. Om te kunnen sturen op de overkoepelende klimaatambities sluiten we aan bij de Utrecht Monitor voor brede welvaart, die naar aanleiding van M540 wordt toegevoegd aan de Jaarstukken.
Kosten	Opstellen van de Utrecht Monitor vindt plaats binnen bestaande budgetten.

M445 <u>Betrekken van 'unusual suspects' bij uitwerking van de klimaatvisie</u>	
Status, datum	Overgenomen met duiding, 7 december 2023 (raadsbesluit startnotitie)
Duiding	We willen snel met iets komen, dus het zal een kort en krachtig proces worden, maar wel met de bedoeling om deze groepen te benaderen.
Reeds gedaan	We hebben voor de klimaatvisie de samenwerkingsvorm 'raadplegen' toegepast, omdat deze vanuit het beleid voor samen stad maken het meest voor de hand ligt. Het behalen van de wettelijke klimaatdoelen staat niet ter discussie en er is geen representatieve groep te vormen om samen de klimaatvisie mee op te stellen. We hebben via Speaking Minds jongeren betrokken bij de klimaatvisie. De uitkomsten van dit traject zijn 14 januari 2025 gepresenteerd aan de gemeente. We verwerken de uitkomsten van dit traject in de definitieve versie van de visie. We hebben straatinterviews gehouden in o.a. Overvecht en Kanaleneiland op basis van de uitkomsten van het Klimaatpanel op oktober 2024.
Kosten	N.v.t.

M451 <u>Bied een hoopvol perspectief voor de toekomst</u>	
Status, datum	Overgenomen met duiding, 7 december 2023 (raadsbesluit startnotitie) Duiding: Als we echt klimaatvriendelijk willen worden, dan wordt dat niet alleen leuk gevonden. Het zal gaan schuren.
Reeds gedaan	In de ontwerpvisie schetsen we dat we de overgang moeten maken naar een nieuw systeem waarin we de grenzen van de aarde respecteren en onze voetafdruk verminderen. En hoe we deze transitie willen inzetten, samen met bewoners en ondernemers uit de stad en met de (markt)partijen die de groei van de stad mogelijk maken. We zien dat dit realistisch is. Realistisch omdat het moet binnen de tijd, middelen en mogelijkheden die we hebben. En realistisch in dat we zien dat actie op klimaat echt nodig is.
Kosten	N.v.t.

Motie <u>Doorkijk bij de jaarstukken naar de klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050</u>	
Status, datum	Overgenomen met duiding, VJN 11 juli 2024

Burgemeester en wethouders

Datum 3 februari 2026
Ons kenmerk 34058767

	Duiding: Dat de verantwoording deels kwalitatief zal zijn, omdat we niet altijd één op één kunnen zeggen hoeveel ton CO ₂ -reductie een bepaalde activiteit die we in zeg 2025 uitvoeren, in 2030 of 2050 uiteindelijk zal opleveren.
Verwerking	Zie M419.
Kosten	Zie M419.